

Ársskýrsla

Félags forstöðumanna ríkisstofnana

2020-2021

Stjórn Félags forstöðumanna ríkisstofnana 2020 – 2021

Aftari röð frá vinstri: Árni Bragason, Harpa Þórsdóttir, Margrét Hauksdóttir, Steinn Jóhannsson og Kristján Sverrisson.

Fremri röð frá vinstri: Eydís Líndal Finnbogadóttir og Ásdís Ármannsdóttir.

Inngangur

Ársskýrsla Félags forstöðumanna ríkisstofnana (FFR) veitir yfirlit yfir helstu verkefni og megináherslur á starfsárinu maí 2020 til og með apríl 2021. Nánari upplýsingar um starfsemina er að finna á heimasíðu félagsins (www.ffr.is) og í fundargerðum stjórnarfunda. Fjöldi félagsmanna er nú 138.

Ársskýrslunni er skipt í eftirfarandi kafla:

1. Aðalfundur FFR 19. maí 2020.
2. Störf stjórnar FFR starfsárið 2020-2021.
 - a. Námskeið um stjórnun á nýjum tímum.
 - b. Innleiðingarhópur um styttingu vinnutíma í dagvinnu.
 - c. Könnun um áherslumál FFR.
 - d. Fjölmiðlanámskeið.
 - e. Beiðni FFR um samantekt á framkvæmd viðbótarlauna.
 - f. Könnun til félagsmanna um starfsumhverfi.
 - g. Starfsmenntunarsjóður embættismanna. Endurskoðun reglna og skipun stjórnar.
 - h. Launahækkanir forstöðumanna.
 - i. Skýrsla Talnakönnunar hf., um starfskjör forstöðumanna.
 - j. Önnur verkefni.
3. Fundir og málþing 2020-2021.
4. Heimasíða Félags forstöðumanna ríkisstofnana.
5. Lokaorð.

1. Aðalfundur FFR 19. maí 2020

Þann 19. maí 2020 hélt Félag forstöðumanna ríkisstofnana aðalfund sinn á Grand Hótel í Reykjavík og var hann vel sóttur auk þess sem honum var streymt. Margrét Hauksdóttir forstjóri Þjóðskrár Íslands var kosinn formaður félagsins. Í stjórn voru jafnframt kosin til tveggja ára Eydís Líndal Finnbogadóttir forstjóri Landmælinga Íslands, Harpa Þórsdóttir safnstjóri Listasafns Íslands og Steinn Jóhannsson rektor Menntaskólans við Hamrahlíð.

Árni Bragason landgræðslustjóri, Ásdís Ármannsdóttir sýslumaður á Suðurnesjum og Kristján Sverrisson framkvæmdastjóri Heyrnar- og talmeinstöðvar Íslands sátu áfram í stjórn í samræmi við 6. gr. laga félagsins.

Þá var kjörnefnd jafnframt kosin, þ.e. þau Hrafnkell V. Gíslason forstjóri Póst- og fjarskiptastofnunar, Helga Þórisdóttir forstjóri Persónuverndar og Ársæll Guðmundsson skólameistari Borgarholtsskóla.

Á fyrsta stjórnarfundum skiptu meðstjórnendur með sér verkum þar sem samþykkt var að Kristján yrði varaformaður, Harpa gjaldkeri og Árni ritari.

2. Störf stjórnar

Stjórn FFR fundaði að jafnaði mánaðarlega á starfsárinu en tekið var sumarhlé í júlí og ágúst 2020. Stjórnin hélt alls níu formlega stjórnarfundum á starfsárinu og má finna fundargerðir á heimasíðu félagsins. Jafnframt sóttu stjórnarmenn ýmsa aðra fundi fyrir hönd FFR, s.s. mánaðarlega fundi með starfsmönnum í kjara- og mannauðssýslu ríkisins (KMR) sem formaður, varaformaður og ritari FFR sátu auk framkvæmdastjóra félagsins. Stjórnarfundir voru sumir haldnir einungis á TEAMS vegna sóttvarnareglna en einnig voru nokkrir fundir haldnir í fundarsal að Háaleitisbraut 1, þar sem fundarsalur félagsins á Hverfisgötunni þótti óheppilegur (sóttvarnalega séð) vegna smæðar.

Hér á eftir verður helstu verkefnum stjórnar lýst stuttlega.

- a) Námskeið um stjórnun á nýjum tímum.
- b) Innleiðingarhópur um styttingu vinnutíma í dagvinnu.
- c) Könnun um áherslumál FFR.
- d) Fjölmiðlanámskeið.
- e) Beiðni FFR um samantekt á framkvæmd viðbótarlauna.
- f) Könnun til félagsmanna um starfsumhverfi.
- g) Starfsmenntunarsjóður embættismanna. Endurskoðun reglna og skipun stjórnar.

- h) Launahækkarnir forstöðumanna.
 - i) Skýrsla Talnakönnunar hf., um starfskjör forstöðumanna.
 - j) Starfsmenntunarsjóður embættismanna. Endurskoðun reglna og skipun stjórnar.
 - k) Launahækkarnir forstöðumanna.
 - l) Skýrsla um starfskjör forstöðumanna ríkisstofnana.
 - m) Önnur mál.
- a. **Námskeið um stjórnun á nýjum tímum.** Kjara- og mannauðssýsla ríkisins skipulagði þrjár vinnustofur í samvinnu við FFR sem haldnar voru í júní 2020. Vinnustofurnar báru yfirskriftina „Stjórnun á nýjum tímum“ og var m.a. rætt um áskoranir í stjórnun í ljósi breyttra tíma sökum COVID-19 og hvernig stjórnendur gætu nýtt tækifærin sem skapast við breytingar. Námskeiðin voru vel sótt og báru félagsmenn þeim vel söguna.
- b. **Innleiðingarhópur um styttingu vinnutíma í dagvinnu.** Stjórn FFR tilnefndi Stein Jóhannsson, stjórnarmann og rektor Menntaskólans við Hamrahlíð, í innleiðingarhóp um styttingu vinnutíma í dagvinnu. Hópurinn fundaði að meðaltali tvisvar til þrisvar sinnum í mánuði síðastliðið starfsár auk þess sem haldnir voru fræðslufundir fyrir hópinn. Í hópnum eru fulltrúar kjara- og mannauðssýslu ríkisins auk fulltrúa ýmissa stéttarféлага. Hópurinn hefur búið til leiðbeiningar og farið yfir efni sem sett hefur verið á heimasíðu verkefnisins, þ.e. betrivinnutimi.is. Þá hafa verið útbúnir gátlistar sem nýtast stjórnendum og stofnunum við innleiðingu betri vinnutíma. Vinnan hefur verið krefjandi, skemmtileg og gefandi enda vinnuhópurinn samhentur og nær vel saman.
- c. **Könnun um áherslumál FFR.** Í október 2020 bauð FFR félagsmönnum að taka þátt í könnun um hver áherslumál félagsins ættu að vera komandi mánuði. Jafnramt var spurt hvort að félagsmenn hefðu nýtt sér orlofshús Árneshólshús. Um 52% félagsmanna tóku þátt í könnuninni. Niðurstöður könnunarinnar má nálgast á heimasíðu félagsins sbr. færslu dags. 7. október 2020. Þau áherslumál sem hlutu flest atkvæði þátttakenda voru kjaramálin.

- d. **Fjölmiðlanámskeið.** FFR hélt áfram að bjóða félagsmönnum að sækja fjölmiðlanámskeið hjá Andrésí Jónssyni og Þórhalli Gunnarssyni og var eitt námskeið haldið í júní og annað í október 2020. Gerður hefur verið góður rómur að námskeiðunum. Stjórn FFR sótti um styrk til starfsmenntunarsjóðs embættismanna til að standa straum af kostnaði vegna námskeiðanna og var umsókn félagsins samþykkt.
- e. **Beiðni FFR um samantekt á framkvæmd viðbótarlauna.** Félagið sendi kjara- og mannauðssýslu ríkisins (KMR) erindi í október 2020 og óskaði eftir samantekt á framkvæmd viðbótarlauna skv. 7. gr. reglna nr. 491/2019. Nánar tiltekið var óskað eftir upplýsingum um hversu margar umsóknir frá forstöðumönnum hefðu borist um viðbótarlaun, á hvaða forsendum umsóknir byggðu, undir hvaða ráðuneyti umræddir umsækjendur (forstöðumenn) heyrðu og hver niðurstaðan væri í málum vegna slíkra umsókna um viðbótarlaun.
- f. Ástæða fyrir erindi FFR til KMR var einkum sú að allnokkrir félagsmenn höfðu sett sig í samband við félagið vegna annars vegar óánægju með afgreiðslu síns ráðuneytis á beiðni um viðbótarlaun og hins vegar upphæð viðbótarlauna í þeim tilvikum sem fallist var á slíka beiðni. Þá þótti að mati stjórnar bagalegt að félagið væri ekki upplýst um stöðuna á framkvæmd afgreiðslu umsókna um viðbótarlaun enda hlutverk félagsins að standa vörð um hagsmuni félagsmanna. Var beiðni félagsins rædd á samráðsfundi FFR og KMR 10. nóvember 2020 og fallist á að félagið ætti rétt á umbeðnum upplýsingum. Enn er þó beðið eftir upplýsingunum en erindið hefur verið ítrekað nokkrum sinnum.
- g. **Könnun til félagsmanna um starfsumhverfi.** Í nóvember 2020 bauðst félagsmönnum að taka þátt í annarri könnun og að þessu sinni var spurt um starfsviðtöl, endurgjöf í starfi, auglýsingar á embættum og endurskipun í embætti. Rúmlega 90 forstöðumenn tóku þátt. Niðurstöður könnunarinnar má nálgast á heimasíðu félagsins, sbr. færslu þann 14. desember 2020. Helstu

niðurstöður voru að einungis sex af 38 forstöðumönnum á fyrsta skipunartímabili hafa fengið boð um starfsviðtal, eða 11%. Af þeim fá 5% árlega starfsviðtal. Einungis 0-5% forstöðumanna fá árlega endurgjöf frá sínu ráðuneyti. Einungis 1,9% forstöðumanna með meira en fimm ára starfsreynslu hafa fengið árlega endurgjöf. Reynsluboltar fá mjög sjaldan viðtöl, jafnvel þó þeir kalli eftir þeim og engin skipuleg endurgjöf virðist vera til staðar.

- h. Niðurstöðurnar voru ekki eins og stjórn FFR hefði viljað sjá og ekki í samræmi við stjórnendafræðin. Stjórn vill sjá umbætur í þessu sambandi og ganga úr skugga um að stjórnendasamtöl við forstöðumenn verði helst einu sinni á ári; að minnsta kosti þrisvar sinnum á fimm ára skipunartíma. Stjórn kynnti niðurstöður könnunarinnar fyrir fulltrúum kjara- og mannauðssýslu ríkisins sem kváðust munu koma þeim áleiðis til ráðuneytanna.
- i. Auk framangreinds má nefna að athugasemdir um seinagang í ráðningarmálum hjá forstöðumönnum hafa ítrekað komið inn á borð stjórnar. Í byrjun maí 2021 sendi stjórn því kjara- og mannauðssýslu ríkisins formlegt bréf þar sem gerðar voru alvarlegar athugasemdir við málsmeðferð við skipanir í embætti forstöðumanna.
- j. **Starfsmenntunarsjóður embættismanna. Endurskoðun reglna og skipun stjórnar.** FFR átti fulltrúa í vinnuhópi um endurskoðun reglna starfsmenntunarsjóðs embættismanna, þ.e. Margréti Hauksdóttur, formann FFR og forstjóra Þjóðskrár. Stjórn FFR beitti sér fyrir því að reglum sjóðsins yrði breytt í þá veginni að fulltrúi félagsins ætti sæti í stjórn sjóðsins. Var fallist á tillögu stjórnar þess efnis. Nú hefur verið óskað eftir tilnefningu stjórnar um fulltrúa í stjórn sjóðsins og mun stjórn svara því fyrir lok maí mánaðar.
- k. **Launahækkunir forstöðumanna.** Laun félagsmanna hækkuðu um 3,4% þann 1. janúar 2021. Hækkunin var í samræmi við 4. mgr. 39. gr. a., laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Þetta er sama hækkun og aðrir embættismenn sem fá laun skv. sérákvæðum í lögum, fengu.

- l. **Skýrsla um starfskjör forstöðumanna ríkisstofnana.** Stjórn Félags forstöðumanna ríkisstofnana fékk Benedikt Jóhannesson hjá Talnakönnun hf., til að greina starfskjör forstöðumanna ríkisstofnana, s.s. launakjör og starfsöryggi, og gera hagfræðilegan samanburð við starfskjör ráðuneytisstjóra og skrifstofustjóra. Helstu niðurstöður voru í fyrsta lagi að bæði skrifstofustjórar og ráðuneytisstjórar hafa hækkað meira í launum á tilgreindu tímabili en forstöðumenn ríkisstofnana. Ráðuneytisstjórar um 6% meira en skrifstofustjórar um 12% meira. Frá og með árinu 2017 munar um tveimur milljónum í árslaunum forstöðumanna og skrifstofustjóra að meðaltali, forstöðumönnum í óhag. Athygli vekur að miðað við þróun launavísitölu undir lok tímabilsins ná laun forstöðumanna ekki að halda í við hækkun vísitölunnar. Til þess að halda í við hana þyrftu meðallaun forstöðumanna að hækka um 4,5-5,0%. Í öðru lagi var skoðuð niðurröðun starfa í launaflokka. Athugun gaf ekki tilefni til þess að ætla að niðurröðunin væri stórlega gölluð. Eðlilegt má þó telja út frá jafnræðissjónarmiði að raða skrifstofustjórum og ráðuneytisstjórum með fjölbreyttari hætti en nú er gert með hliðsjón af umfangi starfanna og ábyrgð. Í þriðja lagi var kannað hvort starfsöryggi forstöðumanna væri minna en skrifstofustjóra og ráðuneytisstjóra. Greinilegt er að stöður forstöðumanna eru fremur auglýstar að loknu fimm ára ráðningartímabili en hinna.

- m. **Önnur verkefni.** Til viðbótar við þau verkefni sem hér hafa verið listuð upp fær stjórn þó nokkurn fjölda erinda frá félagsmönnum þar sem leitað er ráðlegginga, leiðbeininga eða aðstoðar við ýmis konar hagsmunamál. Má þar helst nefnda mál er varða kjaramál, viðbótarlaun, námsleyfi, aðdraganda starfsloka, samskipti við ráðuneyti, veikindarétt, orlofsrétt, rétt til styrkja o.fl. Jafnframt leita fyrrverandi félagsmenn til félagsins sem aðstoðar þá eftir föngum og einkum ef málin varða almenn hagsmunamál sem skipta félagsmenn máli.

3. Fundir og málþing 2020-2021

Tilgangur Félags forstöðumanna ríkisstofnana er að efla og auka kynni og samskipti milli félagsmanna. Ekki verður hjá því komist að nefna í skýrslu stjórnar að heimsfaraldur vegna COVID-19 hafði svo sannarlega áhrif á félagsstörf félagsins. Má þar t.d. nefna að fresta þurfti haustferð félagsins sem ákveðin hafði verið í september 2020. Fyrir hönd Landgræðslunnar hugðist Árni Bragason landgræðslustjóri, bjóða félagsmönnum „heim“ að Gunnarsholti og kynna verkefni Landgræðslunnar fyrir félagsmönnum auk þess sem félagsmenn tækju að sér að gróðursetja nokkrar plöntur, til að minnka kolefnissporið. Vonandi eiga félagsmenn inni heimboð Landgræðslunnar. Þá hafði Margrét Hallgrímsdóttir þjóðminjavörður boðið ferðafólki í sömu ferð að koma við að Keldum þar sem húsakostur yrði sýndur og farið yfir sögu staðarins. Einnig má nefna heimboð Umhverfisstofnunar, en fyrir hönd stofnunarinnar hafði Sigrún Ágústsdóttir forstjóri boðið félagsmönnum í heimsókn í nóvember 2020. Eins fór fyrir því heimboði sem vonandi verður þó að veruleika á næsta starfsári.

Stjórn FFR færir þessum forstöðumönnum kærar þakkir fyrir heimboðin og standa vonir til að þau verði, sem fyrr segir, að veruleika á næsta starfsári og jafnvel fleiri heimboð.

4. Heimasíða Félags forstöðumanna ríkisstofnana

Félag forstöðumanna ríkisstofnana heldur úti heimasíðu, www.ffr.is, þar sem finna má almennar upplýsingar um starfsemi félagsins auk þess sem þar er að finna ýmsar krækjur á gagnlegar upplýsingar. Á síðasta starfsári var efnið á heimasíðunni uppfært töluvert. Má þar helst nefna að upplýsingar um starfskjör forstöðumanna og reglur sem um þá gilda voru gerðar aðgengilegrar auk þess sem nú má nálgast með einföldum hætti það sem er efst á baugi.

5. Lokaorð

Heimsfaraldur vegna COVID-19 setti óneitanlega svip sinn á störf félagsins. Maður er manns gaman og standa vonir fráfarandi stjórnar til þess að næsta starfsár geti félagið staðið fyrir viðburðum sem efla kynni meðal félagsmanna auk þess að bjóða upp á meiri fræðslu og námskeið, hafa milligöngu um heimboð og fleira. Fjárhagur félagsins hefur aldrei verið betri og kemur svo sem ekki til af góðu, en félagið á rúmlega 31 milljón í sjóði. Verkefnum eru hins vegar ærin og mun sjóður félagsins án efa koma að góðum notum í þeim framtíðarverkefnum sem liggja fyrir félaginu.

Þeir sem starfa í stjórn og nefndum félagsins eru skipaðir úr hópi forstöðumanna sem allir eru reiðubúnar til að leggja á sig töluverða vinnu til hagsbóta fyrir félagsmenn. Ég vil þakka þeim fyrir gott og óeigingjarnt starf í þágu félagsins.

Fyrir hönd stjórnar Félags forstöðumanna ríkisstofnana

Margrét Hauksdóttir, formaður